

22.10.2019

Asia/3

§ 241

Vaikeavammaisten palveluasumisen hankinta

HEL 2019-005067 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

A hyväksyä vaikeavammaisten palveluasumisen kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

Samalla lautakunta päätti poistaa palvelukuvauksen sivulta 18 lauseen "Henkilökohtaisen avun palvelu on tällöin tarkoitettu käytettäväksi kodin ulkopuolella harrastus- ja virkistystoimintaan."

B Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta oikeutti perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöön otosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Vammaistyön päällikkö Minna Eronen ja hankinta-asiantuntija Ilkka Paukkunen olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Tuomas Tuure: Poistetaan palvelukuvauksen sivun 18 lopusta lause: "Henkilökohtaisen avun palvelu on tällöin tarkoitettu käytettäväksi kodin ulkopuolella harrastus- ja virkistystoimintaan."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena.

1 äänestys

22.10.2019

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Tuomas Tuure)

Jaa-äännet: 1
Mukhtar Abib

Ei-äännet: 3
Kati Juva, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 9
Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Alekski Niskanen, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotuksen äänin 3 - 1 (tyhjää 9).

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ilkka Paukkunen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 662 4463
ilkka.paukkunen(a)hel.fi
Eronen Minna, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 040 6604935
minna.eronen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Sosiaali- ja terveystoimiala

Esitysteksti

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

A hyväksyä vaikeavammaisten palveluasumisen kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia, sekä

B oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Vammaistyön ostopalvelupäällikkö Minna Eronen ja hankinta-asiantuntija Ilkka Paukkunen ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Hankinnan kohde

Hankinnassa olevalla vammaispalvelulain mukaisella palveluasumisella tarkoitetaan ympärivuorokautisen tai muutoin pysyvästi runsaan ja monimuotoisen avuntarpeen vuoksi välttämätöntä keskitettyä palvelukonaisuutta. Asumiseen ja päivittäiseen tavanomaiseen elämään ja asumiseen liittyvät toiminnot sekä niissä avustaminen ja ohjaaminen kuuluvat palveluasumisen sisältöön ja kaupungilta perittävään palvelumaksuun.

Palveluasumista järjestetään vaikeavammaiselle henkilölle, joka vammaansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee toisen henkilön apua päivittäisissä toiminnoissa erityisen runsaasti tai ennakoimatta vuorokauden eri aikoina, jolloin henkilöstön jatkuva varallaolo on välttämätöntä. Asiakas voi tällöin asua yksittäisessä asunnossa, joka sijaitsee tietyssä asuntoryhmässä, palvelutalossa tai satelliittiasuntona samassa korttelissa varsinaisen asumisyksikön kanssa riippuen asumisesta tarvittavista välttämättömistä palveluista. Kyse on ensisijaisesti asumisesta ja aktiivisesta omasta elämästä, ei hoidosta, hoivasta tai valvonnasta. Kyseessä on avopalvelu.

Yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi vaikeavammaisilla ihmisillä tulee olla mahdollisuus asua muun väestön keskellä ja samalla vastata itse

asumiseensa liittyvistä käytännön asioista, sekä oikeuksista että velvollisuuksista, toimintakykynsä sallimissa rajoissa. Todellisen toimintakyvyn käyttöön saamisessa saatetaan tarvita asumisessa myös yksilöllisiä palveluja, apua tai tukea.

Palvelutuottajan järjestämässä vaikeavammaisten palveluasumisessa tulee noudattaa voimassaolevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muuta kyseisten palvelujen järjestämiseen liittyvää lainsäädäntöä. Toiminnan tulee perustua asiakaslähtöisyyteen, kunnioittavaan kohtaamiseen ja asiakkaiden omaan tahtoon, jota heillä on oikeus toteuttaa omassa kodissaan. Asunto on asiakkaan yksityinen tila, jossa henkilöstö avustaa asiakasta hänen toivomallaan tavalla.

Asiakkaat

Palvelua hankitaan vaikeavammaisille yli 18-vuotiaille, ensisijaisesti vaikeavammaisille nuorille tai työikäisille. Erityisesti palveluasumista tarvitaan aivovammaisille henkilöille, henkilöille, joilla on erilaisia lihask- tai neurologisia sairauksia sekä muilla tavoin fyysisesti vaikeasti vammautuneille. Palvelu on avustamista tavanomaisissa päivittäisissä toimissa, joita vammaisen henkilö tarvitsee ja haluaa, mutta ei vammansa vuoksi kykene tekemään itse.

Joidenkin asiakkaiden kohdalla palveluun tarvitaan myös hoidon ja huolenpidon elementtejä. Palvelun käyttäjillä saattaa olla vammasta johtuvia kognitiivisten taitojen puutteita tai vaikeita kommunikaatio-ongelmia. Vaikeavammaisten palveluasumisessa asuvat asiakkaat ovat palvelutarpeiltaan hyvin erilaisia, joten asiakkaiden välttämätön apu ja tuki asumisessa vaihtelevat yksilöllisesti. Tästä johtuen myös asumisen mahdollistamiseksi tarvittava palvelukokonaisuus eroaa määrällisesti, sisällöllisesti ja ajallisesti eri tilanteissa samallakin ihmisellä.

Vaikeavammaisten palveluasumisen asiakkaina oli Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla noin 400 henkilöä vuonna 2018.

Asiakasosallisuus hankinnan valmistelussa

Vaikeavammaisten asiakkaiden näkemyksiä palveluun liittyen on pyritty huomioimaan mahdollisimman monipuolisesti läpi hankinnan valmistelun. Asiakasosallisuuden edistämiseksi järjestettiin valmisteluvaiheessa asiakastyöpajoja sekä toteutettiin erillinen hyvän asumisen elementtejä kartoittava luotain-tutkimus, jonka lopputulokset liitettiin osaksi hankinnan palvelukuvausta. Samalla palvelukuvauksesta pyrittiin muotoilemaan ulkoasultaan ja rakenteeltaan sellainen, että myös palvelun käyttäjät voivat paremmin hahmottaa palvelulle asetetut vaatimukset sekä omat oikeutensa.

Osana hankinnan valmistelua perustettiin erillinen asiakasraati, jonka näkemyksiä on huomioitu muun muassa tarjousten laatua mittaavissa vertailuperusteissa. Asiakasraati päätettiin lisäksi ottaa osaksi sopimuskauden aikaista toimintaa, jossa raadille annetaan mahdollisuus vaikuttaa ja valita teemat palveluntuottajien kanssa tehtävälle yhteiskäyttämiseksi.

Hankittavan palvelun rakenne

Vaikeavammaisten palveluasumisen hankinta jakautuu asiakkaan avuntarpeen mukaisesti viiteen palveluluokkaan seuraavasti:

Palveluluokka 1: Asiakkaan aktiivisen, yksilöllisen avun tarve on vähintään kaksi tuntia vuorokaudessa ja pääsääntöisesti enintään 28 tuntia viikossa.

Palveluluokka 2: Asiakkaan aktiivisen, yksilöllisen avun tarve on vähintään kaksi tuntia vuorokaudessa ja pääsääntöisesti enintään 28 tuntia viikossa sekä yöaikaisen avun tarve.

Palveluluokka 3: Palvelua saatetaan tarvita kaikkina vuorokauden aikoina. Asiakkaan aktiivisen, yksilöllisen avun tarve on yli neljä tuntia vuorokaudessa ja pääsääntöisesti enintään 42 tuntia viikossa.

Palveluluokka 4: Asiakkaalla on säännöllinen yöaikaisen avuntarve. Asiakkaan aktiivisen yksilöllisen avun tarve on yli kuusi tuntia vuorokaudessa ja pääsääntöisesti enintään 63 tuntia viikossa.

Palveluluokka 5: Asiakkaalla on säännöllisesti ja runsaasti sairaanhoidollisia tarpeita ja toimenpiteitä. Asiakkaan aktiivisen yksilöllisen avun tarve on yli yhdeksän tuntia vuorokaudessa ja yli 63 tuntia viikossa.

Lisäksi hankinnassa on määritelty erillinen lisätuntihinta, jolla myönnettävän avun määrää voidaan tarvittaessa räätälöidä yksilöllisesti niissä tapauksissa, joissa asiakkaan palveluntarve ei suoraan asetu mihinkään edellä kuvatuista palveluluokista.

Hankintamenettely

Vaikeavammaisten palveluasumisen hankinta toteutetaan dynaamisena toimittajarekisterinä, joka tarkoittaa tilaajan itsensä suunnittelemaa, hankintalain (1397/2016) periaatteiden mukaista, puitejärjestelyn kaltaista menettelyä hankinnan kohteena olevien palveluiden hankkimiseen.

Dynaamisen toimittajarekisterin perustamisen yhteydessä tarjouksen voi jättää yhteen tai useampaan palveluluokkaan. Toimittajarekisteri avataan tämän jälkeen uusille tarjouksille vähintään kahden vuoden vä-

lein. Avaamisten yhteydessä uudet tarjoajat voivat tulla valituksi toimittajarekisteriin sekä jo aiemmin valitut palveluntuottajat tarjota uusia yksiköitä, palveluluokkia tai parantaa aiempaa tarjoustaan dynaamisen toimittajarekisterin periaatteiden mukaisesti (liite 2).

Toimittajarekisteriin hyväksytään kaikki soveltuvuusehdot ja palvelun vähimmäisvaatimukset täyttävät palveluntuottajat.

Palveluluokittainen tarjousvertailu perustuu 60-prosenttisesti hintaan ja 40-prosenttisesti laatutekijöihin. Tarjoukset vertaillaan ja asetetaan etusijajärjestykseen palveluluokittain tarjousten saamien yhteispisteiden mukaisesti. Laatuasteisiin oikeuttavien laatutekijöiden osalta palveluntuottajat sitoutuvat tarjoamaansa laatutasoon koko sopimuskaudeksi.

Asiakaskohtainen palvelun valinta tehdään toimittajarekisterin sisällä kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti. Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on useita, toteutetaan valinta toimittajarekisterin etusijajärjestyksen mukaisesti. Palvelun valintaa koskevat periaatteet on tarkemmin kuvattu tarjouspyynnön liitteessä 2.

Esityksen liitteinä olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille asetettavat vähimmäisvaatimukset. Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tehtävät sopimukset

Palvelun perussopimuskausi on neljän (4) vuoden mittainen, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.4.2020. Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta enintään kahdella (2 + 2) kahden vuoden mittaisella optiokaudella. Yhteensä optiomahdollisuus on näin ollen korkeintaan neljä (4) vuotta.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan tarpeen mukaan.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 20.11.2018 § 309 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalveluiden johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe-

22.10.2019

ja sosiaalipalveluiden johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavat sopimukset ja sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ilkka Paukkunen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 662 4463
ilkka.paukkunen(a)hel.fi
Eronen Minna, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 040 6604935
minna.eronen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote Sosiaali- ja terveystoimiala
Otteen liitteet Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 08.10.2019 § 234

HEL 2019-005067 T 02 08 02 00

22.10.2019

Asia/3

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

08.10.2019 Pöydälle

Vammaistyön ostopalvelupäällikkö Minna Eronen ja hankinta-asiantuntija Ilkka Paukkunen olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu niiden asioiden käsittelyyn, joissa käsitellään salassa pidettävää tietoa. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunnan nuorisoedustaja Elo Umukoro ei ollut läsnä kokouksessa tätä asiaa käsiteltäessä eikä siitä päätettäessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Tuomas Tuuren ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ilkka Paukkunen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 662 4463
ilkka.paukkunen(a)hel.fi
Eronen Minna, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 040 6604935
minna.eronen(a)hel.fi